

3. *Polycarpon* L. — kýlatka*)

Polycarpon NATHHORST ex LINNAEUS Fl. Monspel. 10, 1756.

Drobné jednoleté byliny. Listy vstřícné nebo ve 4(-6)četných zdánlivých přeslenech, palistnaté. Květenství koncový vidlan s blanitými listeny. Kališních lístků 5, ± kápoité, korunních lístků 5, kratší kališních; tyčinky (1-)3-5, nitky na bázi ± srostlé. Semeník svrchní, čnělka krátká, 3klaná. Plod mnohosemenná tobolka otevírající se téměř k bázi 3 chlopněmi. — Asi 16 druhů rozšířených zejména v teplejších oblastech celého světa. — Autogam. Kleistogam.

1. *Polycarpon tetraphyllum* (L.) L. — kýlatka čtyřlístá Tab. 17/5

Polycarpon tetraphyllum (LINNAEUS) LINNAEUS Syst. Natur., ed. 10, 2:881, 1759. — Syn.: *Mollugo tetraphylla* L. Sp. Pl. 89, 1753. — *Alsine polycarpon* CRANTZ Inst. Rei Herb. 2:405, 1766.

EXSİKÁTÝ: Extra fines: BORNMÜLLER Iter Turc.-Pers. 1892-1893, no 168. — Fl. Exs. Austro-Hung., no 60. — Fl. Hung. Exs., no 141.

Jednoleté, lysé byliny. Lodyha 5-15 cm vys., přímá nebo vystoupavá, řidčeji poléhavá, jednoduchá nebo od báze větvená, na hranách ± drsná. Listy vstřícné nebo - zvl. dolní - ve 4(-6)četných zdánlivých přeslenech, obvejčité až obkopinaté, (6-)8-14 mm dl., tupé; palisty většinou 4, velmi malé, vejčité kopinaté, dl. zašpičatělé, blanité, stříbrobílé. Květenství koncový vidlan, většinou bohatě větvený a hustý s listeny podobnými listům. Květy 2,0-3,0 (-3,5) mm v průměru; kališní lístky vejčité až kopinaté, ± kápoité zašpičatělé; korunní lístky bílé, úzce podlouhlé, ± vykrojené, kratší kališních, brzy opadavé. Tobolky kulovité nebo

vejčité kulovité, ± zděli kalicha, mnohosemenné, otevírající se 3 trubkovitě se svinujícími chlopněmi. Semena většinou menší než 0,5 mm v průměru, červená nebo hnědavá, jemně zrnitá. (VI-) VII-IX. Tf.

$2n = 54$ (extra fines)

Původní ve Středozeří, v jz. a z. Evropě (na sever po j. Anglii), ale v důsledku zavlékání téměř kosmopolitní. V oblastech sekundárního výskytu roste na otevřených výslunných písčitých, štěrkovitých a kamenitých místech, na rumišťích, v dlažbách, u cest, řidčeji i na zdech; ve stř. Evropě nejčastěji ve společenstvech svazu *Polygonion avicularis* a v příbuzných fytoce-nózách.

V ČR jen přechodně a nestále: 3. Podkruš. pán. (Chomutov, doklady z 60. let minulého století, později lokalita zanikla), 16. Znoj.-brn. pah. (Kuřim 1978, zavlečena s odpadem po čištění cizí surové vlny, výskyt brzy zanikl).

Poznámka: Na Slovensku je zdomácnělá v okolí Bratislavy a Pezinku.

4. *Corrigiola* L. — drobnokvět**)

Corrigiola LINNAEUS Sp. Pl. 271, 1753.

Lit.: WESTHOFF V. (1968): Standpilaasten van *Corrigiola litoralis* L. *Gorteria* 4:137-145. — SLAVÍK B. (1971): No. 230. *Corrigiola litoralis*. In: SOJÁK J. [red.]: *Plantae čechoslovacae exsiccatae*. Centuria III. No. 201-300. Sborn. Nár. Muz. Praha, ser. B, 27:28-29. — KUBÁT K. (1977a): Rozšíření drobnokvětu pobřežního (*Corrigiola litoralis* L.) v Československu. *Vlastiv. Sborn. Litoměřicko* 13:45-51. — KUBÁT K. (1977b): Drobnokvět pobřežní - ohrožený druh čs. květeny. *Vesmír* 56:247.

Jednoleté nebo vytrvalé byliny. Listy střídavé, přisedlé, s palisty. Květy velmi malé, se slabě naznačenou češulí, v klubkovitě stažených vidlanech; kališních lístků 5, volné; korunních lístků 5 (petalizovaná staminodia vnějšího kruhu andrecea); tyčinek 5; gyneceum srostlé ze 3 plodolistů, semeník polospodní, jednopouzdrý, s 1 bazálním vajíčkem, čnělky redukované, blizny 3. Plod nažka. — Asi 10 druhů, převážně ve Středozeří, stř. a j. Africe a na Madagaskaru a v andských pohořích Jižní Ameriky; adventivně v Severní Americe. — Autogam.

1. *Corrigiola litoralis* L. — drobnokvět pobřežní Tab. 17/4

Corrigiola litoralis LINNAEUS Sp. Pl. 271, 1753.

EXSİKÁTÝ: Pl. Čechoslov. Exs., no 230.

Jednoleté, poněkud dužnaté, lysé, zpravidla sivozelené byliny s tenkým větveným větve-

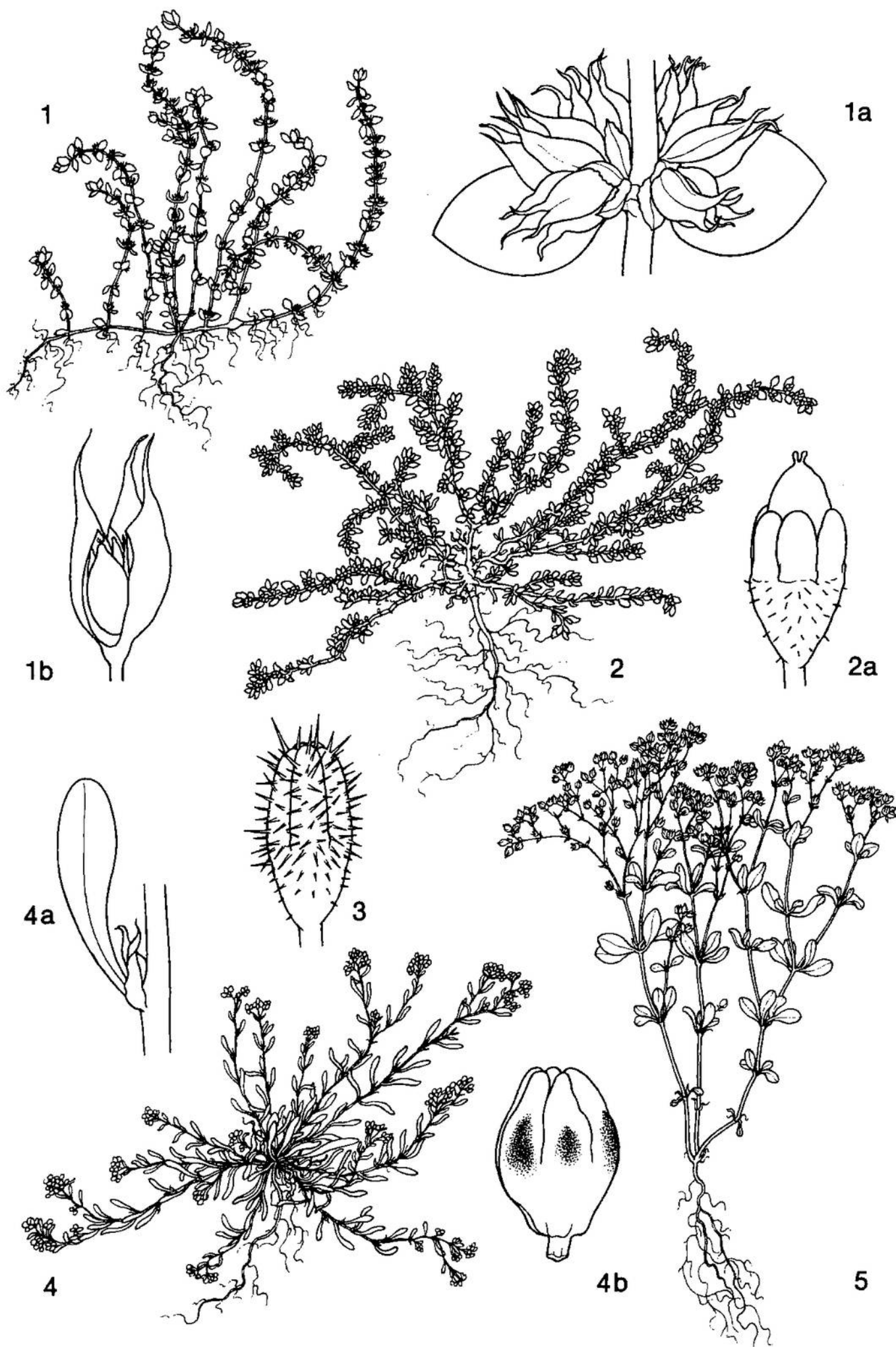
ným kořenem. Lodyhy poléhavé nebo vystoupavé, 7-20(-30) cm vys., zpravidla větvené, oblé, hladké, v kruhovitě rozprostřených trsech. Lodyžní listy střídavé (jen v nejdolejší části přiblížené a zdánlivě vstřícné), podlouhle čárkovité až úzce kopinaté, 0,5-2,0 cm dl., 4-15 × delší

*) Zpracoval M. Smejkal.

**) Zpracovala M. Dvořáková.

Tab. 17: 1 *Illecebrum verticallatum*, 1a - květenství, 1b - květ. — 2 *Herniaria glabra*, 2a - plod. — 3 *H. hirsuta*, plod. — 4 *Corrigiola litoralis*, 4a - list s palisty, 4b - plod. — 5 *polycarpon tetraphyllum*.

88 *Corrigiola / Herniaria*

[TAB. 17] 89